

Eliyaah - Lixaad##

Toban Imtixaan

Jeff Pippenger

2023-10-05

Waxaan ka hadalnay astaanta Eliiyaah, oo hadda waxaannu adeegsanaynaa taariikhaha Buur Karmel iyo Buur Siinay si aynu u muujinno hab imtixaan oo tartiib-tartiib u socda oo ku wajahan geeska Protestantism-ka, iyo horumar siyaasadeed oo tartiib-tartiib ah oo ku saabsan geeska Republicanism-ka, kaas oo la barbar socda geeska Protestantism-ka.

Qoraalkii ugu dambeeyey wuxuu ka shaqaynayey fallaagadii ku qoran Tirintii cutubyada saddex iyo tobnaad iyo afar iyo tobnaad, taas oo lagu aqoonsado imtixaankii tobnaad ee ugu dambeeyey ee reer binu Israa'iilkii hore ka dib gudubkoodii Badda Cas. Taariikhdu waxay la jaanqaaddaa dhaqdhaqaaqii bilowga ahaa ee taariikhda Millerite-ka, hase yeeshee sidoo kale waxay la jaanqaaddaa taariikhda dhaqdhaqaaqa ugu dambeeya ee Ilaah. Hawsha dhammaan saddexda malaa'igood ee Muujintii afar iyo tobnaad waxaa dhammaystira dhaqdhaqaaq bilowga ka jira iyo dhaqdhaqaaq dhammaadka ka jira.

“Malaa’igta ku midoobaya ku dhawaaqidda farriinta malaa’igta saddexaad waa inuu dhulka oo dhan ku iftiimiya ammaantiisa. Halkan waxaa lagu sii sheegay hawl gaadhaysa dunida oo dhan iyo xoog aan caadi ahayn. Dhaqdhaqaaqii imaatinka ee 1840–44 wuxuu ahaa muujin ammaan oo ka mid ah xoogga Ilaah; farriintii malaa’igta kowaad waxaa la gaadhsiiyey saldhig kasta oo adeegga wacdinta ah oo dunida ku yaal, waddammo qaarkoodna waxaa ka jiray xiisaddii diineed ee ugu weynayd ee abid lagu arkay dal kasta tan iyo Dibuhabayntii qarnigii lix iyo tobnaad; hase ahaatee, kuwaas waxaa ka sii weynaan doona dhaqdhaqaaqa xoogga badan ee hoos imanaya digniinta ugu dambaysa ee malaa’igta saddexaad.” *The Great Controversy*, 611.

Inta u dhexaysa taariikhda dhaqdhaqaaqii bilowga iyo dhaqdhaqaaqii dhammaadka, waxaynu ka helaynaa taariikhda kaniisadda La’odikiya. Malaa’igta dhulka ku iftiimisa ammaanteeda waxaa si cad loogu aqoonsaday inay tahay dhaqdhaqaaq, ee aanay ahayn kaniisad.

“Baabuloon, wakhtiga nebiyaddan lagu muujiyey, waxaa laga sheegay: ‘Dembiyadeedii waxay gaadheen ilaa samada, oo Ilaahna wuu soo xusuustay xumaatooyinkeedii.’ Muujintii 18:5. Waxay buuxisay qiyaastii eeddeeda, oo halaagguna wuxuu ku sigtay inuu ku soo dego. Laakiin Ilaah weli wuxuu Baabuloon ku leeyahay dad; oo ka hor booqashada xukumadiisa kuwaas aaminka ah waa in laga yeedhaa, si aanay uga qayb noqon dembiyadeeda oo aanay ‘belaayooyinkeeda u helin.’ Sidaas daraaddeed dhaqdhaqaaqa uu astaan uga yahay malaa’igta samada ka soo degaysa, dhulkana ku iftiiminaysa ammaanteeda iyadoo cod weyn si xoog leh ugu qaylinaysa, kuna dhawaaqaysa dembiyada Baabuloon. Farriinteeda la xidhiidha waxaa la maqlayaa baaqa leh: ‘Ka soo baxa iyada, dadkaygow.’ Ogeysiisyadani, iyagoo ku midoobaya farriinta malaa’igta saddexaad, waxay ka kooban yihiin digniinta ugu dambaysa ee la siinayo dadka dhulka deggan.” *Murankii Weynaa*, 604.

Nabiyada oo dhammu way isku waafaqaan, oo dhammaantood waxay si ka sii gaar ah u tilmaamaan “maalmaha ugu dambeeya” intay u tilmaamaan maalmaha lagu dhawaaqay waxsii sheegyadii. Tusaale ahaan dhacdadan, malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad waxaa loo ahaa, welina loo yahay, astaan ahaan malaa’igta Muujintii toban. Labaduba dhulka ayay ku iftiimiyaan ammaanteeda marka ay soo degto. Walaasha White waxay aqoonsataa malaa’igta kowaad ee ku qoran buugga Early Writings.

“Ciise wuxuu u diray malaa’ig xoog badan inay soo degto oo uga digto dadka dhulka deggan inay isu diyaariyaan muuqashadiisa labaad. Intii malaa’igtu ka baxaysay hortiisa Ciise ee samada, iftiin aad u dhalaalaya oo ammaan badan ayaa hortiisa sii marayay. Waxaa laygu sheegay in hawshiisu ahayd inuu dhulka ku iftiimiyo ammaantiisa oo uu dadka uga digo cadhada Ilaah ee imanaysa.” Early Writings, 245.

Malaa’igtaas Muujintii siddeed iyo tobnaad waxay soo degtay Sebtembar 11, 2001. Waxaana hore loogu sii tusaaleeyey malaa’igtii soo degtay Agoosto 11, 1840. Ishacyaah cutubka lixaad, Ishacyaah waxaa la tusay macbudka jannada ku jira iyo ammaanta Ilaah. Aayadda saddexaad ee cutubka lixaadna waxay caddaynaysaa in dhulka oo dhan uu ka buuxo ammaanta Ilaah. Taasu waxay dhacdaa marka malaa’igta Muujintii siddeed iyo tobnaad ay soo degto.

Oo markaas dabadeed waxaan arkay malaa’ig kale oo samada ka soo degaysa, iyadoo leh amar weyn; oo dhulkana waxaa iftiimiyey ammaanteedii. Muujintii 18:1.

Aayadda saddexaad ee Ishacyaah lix waxay tilmaamaysaa isla taariikhdaas.

Mid baa midkii kale ugu qayliyey, oo yidhi, Quduus, quduus, quduus waxaa ah Rabbiga ciidammada; dhulka oo dhan waxaa ka buuxa ammaantiisa. Ishacyaah 6:3.

Walaashii White waxay isu keentaa aragtidiisii Ishacyaah ee meesha quduuska ah iyo dhaqdhaqaaqa Muujintii siddeed iyo tobnaad.

“Serafiimta carshiga hortiisa jooga ayaa si aad ah uga buuxa cabsi-qaddarin leh markay fiirinayaan ammaanta Ilaah, sidaas darteedna hal ilbidhiqsi xataa iskuma eegaan is-raalli ahaansho, ama inay naftooda ama midba midka kale la yaabaan. Ammaantooda iyo sharaftoodu waxaa iska leh Rabbiga Ciidammada, kan sarreeya oo kor loo qaaday, oo huwadkiisa ammaantiisu macbudka ka buuxdo. Markay arkaan mustaqbalka, marka dhulka oo dhammu ka buuxsami doono ammaantiisa, heesta guusha leh ee ammaanta ah ayaa midba midka kale uga yeedhaysa laxan macaan, ‘Quduus, quduus, quduus waxaa ah Rabbiga Ciidammada.’ Waxay si buuxda ugu qanacsan yihiin inay Ilaah ammaanaan; oo hortiisa, hoos qoslkiisa oggolaanshaha, wax intaas ka badan ma jecla. Qaadista suuraddiisa, samaynta adeeggiisa, iyo caabudiddiisa, himiladooda ugu sarraysa si buuxda ayaa loogu gaadhay.”

“Riyadii la siiyey Ishacyaah waxay metelaysaa xaaladda dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya.” Review and Herald, December 22, 1896.

Yooxanaa ee Muujintii cutubka toban iyo weliba cutubka siddeed iyo toban, iyo Ishacyaah ee cutubka lixaad, iyadoo lagu darayo faallada Sister White, waxay tusaalooyinkan oo dhan ee dhulku ku iftiimayo ammaanta Ilaah dhigayaan isla bartaas taariikhda. Dunida oo dhammu waxay

markhaati ka ahayd dhacdooyinkii dhacay Sebtembar 11, 2001. Taariikhda isdaba-joogga ah ee dhaqdhaqaaqii Millerite-ka ee ku dhammaatay 1863, waxay ahayd astaan u ah taariikhda marka malaa'igta xoogga badan ee Muujintii siddeed iyo tobnaad soo degto, iyadoo ay la socoto taariikhda la xidhiidha malaa'igtii ku soo degtay Muujintii cutubka toban. Iyadoo mabaadi'dan bilowga ahi meel ku sugan yihiin, waxaynu ku noqon doonnaa habka tijaabada ee lagu matalay Tirintii cutubka afar iyo tobnaad. Ka dib markii Muuse u duceeyey fallaagadii doonaysay inay Masar ku noqdaan oo ay dhagax ku dilaan Yashuuca iyo Kaaleeb, Ilaah wuu aqbalaa shafecadii Muuse.

Markaasaa Rabbigu wuxuu yidhi, Waan saamaxay sida eraygaaga ah; laakiinse sida runta ah ee aan u noolahay, dhulka oo dhan waxaa ka buuxsami doona ammaanta Rabbiga. Maxaa yeelay nimankaas oo dhan oo arkay ammaantayda iyo calaamooyinkaygii aan ku sameeyey Masar iyo cidlada, haddana imminka toban jeer i tijaabiyey oo aan codkayga dhegaysan, hubaal iyagu ma arki doonaan dalkii aan ugu dhaartay awowayaashood, oo midkoodna kuwa iga cadhaysiiyey ma arki doono. Laakiinse addoonkayga Kaaleeb, maxaa yeelay ruux kale ayuu la jiray, oo si buuxda ayuu ii raacay, isaga waxaan gelin doonaa dalkii uu galay, farcankiisuna way dhaxli doonaan. Tirintii 14:20–24.

Taariikhda halkan ku matalan ee Tirintii afar iyo tobnaad waa imtixaankii ugu dambeeyey ee reer binu Israa'iiltii hore, fashilkooduna wuxuu u xaqiijiyey dhimasho cidlada dhexdeeda afartaasatan sano ee ku xigay. Taariikhdu si toos ah bay ula xidhiidhaa Muujintii siddeed iyo tobnaad, waayo halkaas Ilaah wuxuu ku dhawaaqay in “sida runta ah” Ilaah u nool yahay, “dhulka oo dhan waxaa ka buuxsami doona ammaanta Rabbiga.” Waa hadal aad u xooggan oo Ilaah ku dejiyey diiwaankan taariikhiga ah, isagoo sidaan yeelayana wuxuu carrabka ku adkaynayaa in taariikhda ku matalan cutubayada saddex iyo tobnaad iyo afar iyo tobnaad ee Tirintii ay hore u sii tilmaamaysay dhaqdhaqaaqa xoogga badan ee malaa'igta Muujintii siddeed iyo tobnaad. Maxaa yeelay Muujintii siddeed iyo tobnaad waa dhammaadka dadka hadhay ee Ilaah, bilowga dadka hadhay ee Ilaahna sidoo kale waxaa lagu sawiray qaybta aynu ka fiirsanayno ee kitaabka Tirintii.

11-kii Agoosto, 1840, markii la oofiyey wax sii sheegid ku saabsan Islaamka oo ah hooggii labaad, dadkii axdiga la doortay ee hore waxaa lagu tijaabiyey farriintii Eliyaah oo hadda la caddeeyey inay sax tahay.

11-kii Sebtembar, 2001, markii ay rumoowday waxsii-sheegid Islaamku leeyahay oo ku saabsan hoogga saddexaad, dadkii axdigii la doortay ee hore waxay calaamadeeyeen bilowgii xukunka kuwa nool, taas oo ahayd farriintii Eliyaah oo goor dhow la caddeeyey inay sax tahay.

Farriintii Eliyaah ee taariikhda Millerite-ka waxa lagu dejiyey gudaha macnaha wakhtiga nebiyadeed. Farriintii Eliyaah ee Sebtembar 11, 2001 waxa lagu dejiyey gudaha macnaha ku-celcelinta taariikhda. Sebtembar 11, 2001 waxay ku celisay taariikhda Agoosto 11, 1840, waayo labada taariikhoodba waxay metelaan dhammaystirka wax sii sheegid ku saabsan Islaamka, oo labaduba waxay calaamadiyaan soo-degidda malaa'igta, taas oo Sister White ay tidhi “ma aha qof ka yar Ciise Masiix.” In kasta oo Sister White aanay marnaba ka odhan malaa'igta Muujintii siddeed iyo tobnaad “ma aha qof ka yar Ciise Masiix” sida ay uga tidhi malaa'igta Muujintii tobnaad, haddana malaa'igta Muujintii siddeed iyo tobnaad waxay dhulka ku iftiimisaa

ammaanteeda “isaga,” Qorniinkuna si cad bay u muujinayaan in ay tahay ammaanta Ciise Masiix tan iftiimisa dhulka.

Qalabkii xukunka ee keenay imtixaankii Protestant-ka bilowgii wuxuu ahaa dhaqdhaqaaqii Millerite sida uu u metelay Eliyaah. Qalabkii xukunka ee keenaya imtixaanka Seventh-day Adventism dhammaadka waa dhaqdhaqaaqa Eliyaah sida ay u metelayaan boqol iyo afar iyo afartan kun. Astaanta Eliyaah waxay leedahay wax ka badan hal macne, oo in kasta oo uu matalo Miller iyo dhaqdhaqaaqii Millerite, haddana wuxuu kaloo matalaa boqol iyo afar iyo afartan kun.

“Muuse oo joogay buurta isbeddelka wuxuu markhaati u ahaa guushii Masiixa ee dembiga iyo dhimashada. Wuxuu matalayay kuwa xabaasha ka soo bixi doona sara-kicidda kuwa xaqa ah. Eliyaahna, oo samada loo qaaday isagoon dhimasho arag, wuxuu matalayay kuwa dhulka ku noolaan doona imaatinka labaad ee Masiixa, oo ‘la beddeli doono, daqiiqad gudaheed, ilbidhiqsi gudaheed, marka buunka ugu dambeeya la yeedho;’ markii ‘kan dhimanayaa uu xidhan doono dhimasho-la’aanta,’ iyo ‘kan qudhmaana uu xidhan doono qudhun-la’aanta.’ 1 Korintos 15:51-53. Ciise waxaa huwisay nuurka samada, sida uu u muuqan doono markuu yimaado ‘markii labaad, isagoo aan dembi u ahayn badbaado.’ Waayo, wuxuu iman doonaa ‘ammaanta Aabbihiis isaga iyo malaa’igta quduuska ah.’ Cibraaniyada 9:28; Markos 8:38. Ballanqaadkii Badbaadiyaha ee xertii hadda waa rumoobay. Buurta dusheeda boqortooyada ammaanta ee mustaqbalka ah waxaa lagu muujiyey si yar,—Masiixu waa Boqorka, Muuse waa wakiilka quduusiinta sara kacay, Eliyaahna kuwa la beddelay.” *The Desire of Ages*, 412.

Dadka axdiga leh ee la dhaafo waa intooda badan tobankii marka loo eego labadii. Kuwo badan baa loo yeedhaa, laakiin kuwo yar baa la doortaa. Guul-darradii imtixaankii tobnaad waxay ku salaysnayd in warbixintii xumayd ama warbixintii fiicnayd ee Dalka Ballanqaadka la diiday ama la aqbalay. Sidaas daraaddeed, taariikhda halkan lagu muujiyey waxay caddaynaysaa in guusha ama guul-darrada ku jirta taariikhda imtixaanka isdaba-joogga ahi ay ku tiirsan tahay doorasho u dhexaysa laba hab-raac oo fasira isla xogtaas.

Labadii iyo tobanka basaasiinba way arkeen Dhulkii Ballanqaadka, laakiin laba gunaanad oo kala duwan ayaa laga soo saaray waxa Dhulkii Ballanqaadku metelayey. Mid ka mid ah warbixinnada waxaa kiciyey cabsi bani-aadmi, ta kalena iimaan. Mid waxay muujisay rabitaan lagu diido hoggaaminta Ilaah oo dib loogu laabto addoonsigii Masar, warbixinta kalena waxay muujisay rabitaan lagu aamino hoggaaminta Ilaah oo hore loogu sii socdo Dhulkii Ballanqaadka.

Dhaqdhaqaaqii Miller-ka, intooda badan waxay kaloo doorteen inay ku noqdaan addoonsigii Baabuloon oo ay gabdhaheeda noqdaan, taasina waxay ahayd muujintii go’aankoodii ay ku diideen farriintii nebinnimada ee malaa’igta kowaad. Milleriyiintii aaminka ahaa waxay doorteen inay raacaan farriintii nebinnimada ee malaa’igta kowaad, xataa ka dib fashilka muuqda ee niyad-jabkii ugu horreeyey guggii 1844. Taariikhda Tirintii waxay soo bandhigaysaa laba “warbixinood” oo kala duwan oo ay keeneen laba-iyo-tobankii basaasiin, kuwaas oo metelaya laba falanqayn oo kala duwan oo isla farriinta nebinnimada ah. Sannadkii 1863, Adventism-ka La’odikiya ma ay aqbalin farriin nebinnimo; waxay diideen farriin nebinnimo oo hore loo aasaasay. Sannadkii 1863, Adventism-ka La’odikiya waxay ku noqotay oo aqbashay hab-raacii Kitaabiga ahaa ee ka soo horjeeday William Miller intii uu jiray adeeggiisa oo dhan. Kuwii diiday farriintii nebinnimada oo

doonayay inay addoonsi ku noqdaan waxaa lagu metelay fallaagadii Tirintii afar iyo tobnaad, kuwaas oo ugu dambayntii cidlada ku dhex dhintay.

Tirada toban, marka loo eego astaamo ahaan, sida astaamaha oo dhammu leeyihiin, waxay leedahay wax ka badan hal macne. Macnaheeda astaameed waa in lagu gartaa macnaha guud ee tuduca ay ku taal. “Toban” oo ah astaan waxay meteli kartaa cadaadis. Waxay meteli kartaa imtixaan. Waxay meteli kartaa isbahaysiga tobanka-geesoodka ah ee boqorrada Yurub, qabiilooyinka woqooyi ee reer binu Israa’iil iyo Qaramada Midoobay. Kaniisadda Simurna dhexdeeda dadka Ilaah waxaa loo qoondeeyey inay toban maalmood dhib ku jiraan.

Ha ka baqin waxyaalaha aad ku xanuunsan doonto; bal eeg, Iblisku wuxuu qaarkiin ku tuuri doonaa xabsi, in laydin tijaabiyo aawadeed; oo waxaad yeelan doontaan dhibaatayn toban maalmood ah; daacad u noqo ilaa dhimashada, aniguna waxaan ku siin doonaa taajka nolosha. Muujintii 2:10.

Taariikhyahannadu waxay tilmaamaan cadaadintii uu Diocletian fuliyey ee taariikhda Simurna, waayo taas ayaa ahayd cadaadintii ugu daranayd ee taariikhda Simurna, waxayna socotay toban sannadood. Taariikhyahanno kale waxay aqoonsadaan toban cadaadis oo kala duwan taariikhda Simurna. Si kastaba ha ahaatee, waxaa fuliyey Rooma Boqortooyo, taas oo Daanyeel toddobaad lagu matalay toban gees. Tobankaas boqor waxay ahaayeen boqorradii, kuwaas oo lagu noocyeyey Axaab oo sino la galay baabtiisnimada, waxayna ahaayeen aaladdii cadaadiska ee baabtiisnimadu u adeegsatay inay ku fuliso gawraca intii lagu jiray Qarniyadii Mugdiga. “Toban” waxay matalaysaa awoodda dawladeed ee u fulisa cadaadiska Yesebeel. Daanyeel cutubka koowaad, “toban” waxay astaan u tahay wakhti imtixaan.

Waxaan ku baryayaa, addoommadaada toban maalmood tijaabi; oo ha nala siiyo digir aan cunno, iyo biyo aan cabno. Markaas wejiyadayada ha lagugu hor fiiriyo, iyo wejiga dhallinyarada cunta qaybta hilibka boqorka; oo sidaad u aragto, addoommadaada ula dhaqan. Sidaas daraaddeed ayuu arrintan kaga aqbalay, oo toban maalmood tijaabiyey. Oo dhammaadkii tobanka maalmood wejiyadoodii waxay u muuqdeen kuwo ka qurux badan oo hilib ahaan ka buuran dhallinyaradii oo dhan oo cuni jirtay qaybta hilibka boqorka. Daanyeel 1:12–15.

Tirintii afar iyo tobnaad, reer binu Israa’iil ee hore waxay Ilaah ka cadhaysiiyeen toban jeer, taas oo ka dhigan toban imtixaan oo dhacay muddo ka dib.

Laakiin sida runta ah oo aan u noolahay, dhulka oo dhan waxaa ka buuxsami doonta ammaanta Rabbiga. Waayo, nimankaas oo dhan oo arkay ammaantayda iyo calaamooyinkaygii aan ku sameeyey Masar iyo cidlada, oo haddana imminka i tijaabiyey toban jeer, oo aan codkayga dhegaysan—Tirintii 14:21, 22.

Haddii aad internetka ka baadho fahamka waxa ay si gaar ah u metelaan sagaalkaas kacdoon ama imtixaannadii lagu dhacay, laga bilaabo samatabbixintii Badda Cas ilaa imtixaankii tobnaad, waxaad heli doontaa dhowr kala duwanaansho oo ku saabsan guuldarrooyinkee reer binu Israa’iil hore loo calaamadaynayo inay ka mid yihiin tobankaas imtixaan. Waxaan ku adkaysanayaa in samatabbixintii Badda Cas, oo si gaar ah loo aqoonsaday inay la jaanqaaddo Oktoobar 22, 1844, ay

tahay bilowga tobanka imtixaan, sidaas darteedna ay tahay meesha laga bilaabay tirinta imtixaannadii ka soo baxay 1844 ilaa 1863. Waxaa jiray hannaan imtixaan oo isdaba-joog ah oo bilaabmay 1798 markii kitaabka Daanyeel la furfuray, hannaan kaas oo daboolay taariikhda farriimaha malaa'igta koowaad iyo tan labaad, kuwaas oo ku dhammaaday imaatinkii malaa'igta saddexaad Oktoobar 22, 1844.

“Minneapolis dhexdeeda Ilaah wuxuu dadkiisa siiyey dhagaxyo qaali ah oo runta ah, isagoo ku muujiyey qaabab cusub. Iftiinkaas samada ka yimid qaar baa ku diiday adayg oo dhan oo la mid ah kii Yuhuuddu ku diideen Masiixa, waxaana aad loo hadal hayey in lagu adkaysto calaamadaha qadiimiga ah. Laakiin waxaa jiray caddayn muujinaysa inayan garanayn waxa ay yihiin calaamadahaas qadiimiga ahi. Waxaa jiray caddayn, waxaana jiray dood ka timid Erayga oo isku bogsiinaysay damiirka; hase ahaatee, maanka ragga wuxuu ahaa mid ku go'an, oo la xidhay si aanu iftiinku u gelin, maxaa yeelay waxay go'aansadeen in taasu tahay qalad khatar ah oo meesha ka saaraya “calaamadaha qadiimiga ah,” halka aanay xitaa dhaqaajinaynin hal biin oo ka mid ah calaamadaha qadiimiga ah, balse ay fikrado qalloocan ka haysteen waxa ka kooban calaamadaha qadiimiga ah.”

“Dhammaadka wakhtiga ee 1844 wuxuu ahaa xilli ay dhaceen dhacdooyin waaweyn, isagoo indhahayaga yaabka leh u furay nadiifinta quduuska oo samada ka socotay, isla markaana xiriir go'aan leh la leh dadka Ilaah ee dhulka jooga, [sidoo kale] farriimihii malaa'igta koowaad iyo tan labaad iyo tan saddexaad, iyagoo babanaya calanka ay ku qornaayeen, ‘Amarrada Ilaah iyo rumaysadka Ciise.’ Mid ka mid ah astaamihii xuduudda ee farriintan hoosteeda wuxuu ahaa macbudka Ilaah, oo ay dadkiisa runta jecel ku arkeen samada, iyo sanduuqa axdiga oo ay ku jirtay sharciga Ilaah. Iftiinka Sabtida ee amarka afraad ayaa fallaadhihiisa xoogga badan ku iftiimiyey jidka kuwa ku xadgudba sharciga Ilaah. In kuwa sharka leh aanay ahayn kuwo aan dhimanayn waa astaan xuduudeed oo hore. Wax aan xusuusan karo oo kale oo hoos iman kara cinwaanka astaamaha xuduudaha hore ma jiro. Qayladan oo dhan ee ku saabsan beddelidda astaamaha xuduudaha hore waa mala-awaal keliya.” *The 1888 Materials*, 518.

22-kii Oktoobar, 1844, ayaa malaa'igtii saddexaad timid iyadoo farriin gacanteeda ku sidata.

“Sida adeegiddii Ciise ay ku dhammaatay meesha quduuska ah, oo uu u gudbay meesha ugu quduusan, oo uu istaagay sanduuqii axdiga ee ay ku jirtay sharciga Ilaah hortiisa, wuxuu dunida u soo diray malaa'ig kale oo xoog badan oo sidday farriin saddexaad. Warqad duuban ayaa gacanta malaa'igta la geliyey, oo markay dhulka ku soo degtay iyadoo leh xoog iyo haybad, waxay ku dhawaaqday digniin cabsi leh, oo ay la socotay hanjabaaddii ugu daranayd ee abid dadka loo soo gudbiyo.” *Early Writings*, 254.

22-kii Oktoobar, 1844, malaa'ig baa soo degay isagoo warqad duuban gacanta ku sida oo ay ahayd in dadka Ilaah cunaan. Caqiidooyinka “astaamaha xuduudaha” ah ee markaas la aqoonsaday waa in ama la cuno oo la aqbaloo ama la diido oo aan la cunin. Markii malaa'igtii saddexaad timid iyadoo warqaddii duubnayd gacanta ku sida, farriinta ku jirtay warqaddaas duubnayd waxay matalaysay lix runood oo imtixaan ah. Lixdaas imtixaan waxaa loo aqoonsaday sida “waqtiga oo dhammaaday,” oo matalaya wax sii sheegidda laba kun iyo saddex boqol oo sannadood; xukunka, oo lagu matalay “nadiifinta meesha quduuska ah”; farriimaha saddexda malaa'igood; “sharciga

Ilaah”; “Sabtida”; iyo xaaladda kuwii dhintay sida loogu matalay “nafta aan dhimasho lahayn ahayn.”

Lixdaas runtaas dabcan way isu xiriiraan, hase yeeshee mid walba si gooni ah ayaa loogu aqoonsaday calaamado xuduudeed. Qaar ayaa laga yaabaa in aanay jeclayn in gudbidda wakhtiga lagu daro liiskan, laakiin si cad dad badan ayaa diiday runta ah in Oktoobar 22, 1844 ay ahayd rumoobid dhab ah oo wax sii sheegidda ah. Imtixaankaas way ku fashilmeen, taas oo dabcan ka hor istaagtay inay la halgamaan imtixaannadii xigay. Habka Ilaah ee imtixaamku marar badan ayaa loo caddeeyey inuu yahay hab socod ah oo horumaraya, kaas oo u baahan guul laga gaaro imtixaanka marka hore lagu siiyo, ka hor inta aan lagugu lug yeelan imtixaanka xiga.

“Markii aannu bilownay in aannu soo bandhigno iftiinka ku saabsan arrinta Sabtida, ma aannu lahayn fikrad si cad loo qeexay oo ku saabsan farriinta malaa’igta saddexaad ee Muujintii 14:9–12. Culayska markhaatifurkayagu markii aannu dadka hor imanaynay wuxuu ahaa in dhaqdhaqaaqii weynaa ee imaatinka labaad uu Ilaah ka yimid, in farriimihii kowaad iyo labaad ay baxeen, iyo in tii saddexaad la bixin doono. Waxaannu aragnay in farriinta saddexaad ay ku xidhmaysay erayadan: ‘Waa kan dulqaadka quduusiinta; waa kuwan kuwa xajiya amarrada Ilaah iyo iimaanka Ciise.’ Waxaannu sidoo kale si la mid ah oo cad sida aannu imminka u aragno u aragnay in erayadan nebiyadeed ay tilmaamayaan dib-u-habayn Sabti; hase yeeshee waxa ay ahayd caabudidaha bahalka ee farriinta lagu sheegay, ama waxa ay ahaayeen sawirka iyo calaamadda bahalka, arrimahaas mowqif qeexan kama aannu lahayn.”

“Ilaah Ruuxiisa Quduuska ah ayuu iftiin ugu iftiimiyey addoommadiisa, oo mawduuciina si tartiib tartiib ah ayuu maskaxdooda ugu furmay. Waxay u baahatay daraasad badan iyo taxaddar welwelsan si loo baadho oo loo soo saaro, isku xidhmo ka dib isku xidhmo. Iyadoo taxaddar, welwel, iyo hawl aan kala go’ lahayn ayaa shaqadu ku socotay ilaa runnada waaweyn ee farriinteenna, oo ah wadar cad, isku xidhan, oo kaamil ah, dunida la siiyey.

“Hore ayaan uga hadlay aqoontaydii aan u lahaa Oday Bates. Waxaan ku ogaaday inuu ahaa nin Masiixi ah oo run ah oo akhlaaq leh, edeb badan oo naxariis leh. Wuxuu iila dhaqmi jiray si qalbi-jilicsan, sidii anigoo ah ilmihiiisa qudhiisa. Markii ugu horraysay ee uu i maqlay anigoo hadlaya, wuxuu muujiyey xiise qoto dheer. Markii aan hadalkii joojiyey dabadeed, wuu istaagay oo yidhi: ‘Anigu waxaan ahay Toomas shaki badan. Ma rumaysni riyooyinka. Laakiin haddii aan rumaysan kari lahaa in markhaatifurka walaashu caawa noo sheegtay uu dhab ahaan ahaa codkii Ilaah ee noo imanayay, waxaan ahaan lahaa ninka ugu farxadda badan ee nool. Qalbigaygu si qoto dheer ayuu u gilgishay. Waxaan rumaysanahay in qofka hadlaya uu daacad yahay, laakiin ma sharxi karo sida iyada loogu tusay waxyaalaha yaabka leh ee ay noo sheegtay.’”

“Dhowr bilood ka dib guurkeygii, ayaan aniga iyo saygaygu ka qaybgalnay Shir ka dhacay Topsham, Maine, halkaas oo Oday Bates joogay. Waqtigaas si buuxda uma uu rumaysnayn in muuqashooyinkaygu ay xagga Ilaah ka yimaadeen. Kulankaasu wuxuu ahaa xilli danayn weyn leh. Ruuxa Ilaah baa igu soo degay; waxaa laygu qaaday muuqasho ku saabsan ammaanta Ilaah, oo markii ugu horraysayna waxaan arkay meerayaal kale. Markii aan ka soo baxay muuqashadii, waxaan ka warramay wixii aan arkay. Markaas Oday B. ayaa i weydiiyey inaan cilmiga xiddigiska bartay iyo in kale. Waxaan u sheegay inaan xusuus u lahayn inaan

weligay fiiriyey buug cilmiga xiddigiska ah. Markaasuu yidhi: ‘Tanu Rabbiga ayay ka timid.’ Weligay hore uma aanan arag isaga oo sidaas u xor ah oo faraxsan. Wajigiisuna wuxuu la iftiimay nuurka samada, wuxuuna kaniisadda kula dardaarmay xoog.” Testimonies, volume 1, 78–80.

Hubaal, tijaabooyinkan caqiidada oo dhammu way isku xidhan yihiin, hase yeeshee sidoo kale waa tijaabooyin si gooni-gooni ah loo kala saari karo, waxaana si tartiib-tartiib ah loogu furay addoommada Ilaah. Waxaa jira kaniisado badan oo dhawra Sabtida maalinta toddobaad, laakiin diida farriinta saddexda malaa’igood. Waxay diidaan runta ah in xukunku bilaabmay Oktoobar 22, 1844, hase yeeshee weli way dhawraan Sabtida. Tijaabooyinkan caqiidada way isku xidhan yihiin, laakiin waxay matalaan lix tijaabo oo gaar ah.

Sida uu hadda muujiyey Joseph Bates, oo ahaa kabtan badeed si buuxda ugu xeeldheer cilmiga xiddigiska, wuxuu aqbalay Ruuxa Waxsii sheegidda, kaas oo uu hore u diidanaa. Bishii Diseembar 1844, Ellen White waxay heshay aragtideedii ugu horraysay, imtixaankii toddobaadna wuxuu ku soo galay dhaqdhaqaaqa.

“Baybalku waa inuu noqdaa la-taliyahaaga. Baro oo daraasee isaga iyo markhaatifurka Ilaah bixiyey; waayo, weligood ma khilaafaan Eraygiisa. Haddii Markhaatiyadu aanay u hadlin si waafaqsan Erayga Ilaah, diida. Masiixa iyo Belyaal lama midayn karo.” Selected Messages, buugga 3, 33.

Wax yar ka dib niyad-jabkii weynaa, Walaasha White waxay taageertay maqaal aqoonsanayay in Masiixu ka guuray meesha quduuska ah una guuray Quduuska ugu Quduusan 22-kii Oktoobar, 1844. Waxay ku talisay daabacaaddaas “quduus kasta.”

“Waxaan aaminsanahay in Quduuska, oo la nadiifinayo dhammaadka 2300-ka maalmood, uu yahay Macbudka Yerusaaalemta Cusub, kaas oo Masiixu yahay adeege. Rabbigu wuxuu i tusay riyo, in ka badan hal sano ka hor, in Walaal Crosier uu haystay iftiinka runta ah ee ku saabsan nadiifinta Quduuska, iwm.; iyo in ay ahayd doonistiisa in Walaal C. uu qoro aragtida uu noogu soo bandhigay Day-Star, Extra, February 7, 1846. Waxaan dareemayaa in Rabbigu si buuxda ii siiyey amar aan ku taliyo Extra-gaas quduus kasta.” A Word to the Little Flock, 12.

Oggolaanshaheedu waxay ku saabsanayd sharaxaaddii Crosier ee dhaq-dhaqaaqa Masiixa ugu guuray Qolka Ugu Quduusan, hase ahaatee maqaalkaasi waxa uu xambaarsanaa dhowr waxbaridood oo khaldan, kuwaas oo ay ka mid ahayd waxbariddii Protestantism-ka riddowga ah ee ahayd in “maalinlaha” ku jira kitaabka Daanyeel uu metelayay adeegga Masiixa. Sidaas daraaddeed waxay qortay caddayn, taas oo markii ugu horraysay la daabacay 1850, dabadeedna markii dambe lagu daray buugga Early Writings. Halkaas ayay ku sheegtay in “kuwa bixiyey qaylada saacadda xukunka ay haysteen fahamka saxda ah ee ‘maalinlaha’.”

“Markaas waxaan arkay, marka la eego ‘maalinlaha’ (Daniel 8:12), in ereyga ‘allabari’ lagu daray xigmadda dadka, oo aanu ka tirsanayn qoraalka, iyo in Rabbigu siiyey fahamka saxda ah ee arrintaas kuwii ku dhawaaqay qaylada saacadda xukunka. Markii midnimadu jirtay, ka hor 1844, ku dhowaad dhammaantood waxay ku midoobeen fahamka saxda ah ee ‘maalinlaha’; laakiin jahawareerkii ka dambeeyey 1844 tan iyo markaas, aragtiyo kale ayaa la qaatay,

waxaana daba socday gudcur iyo jahawareer.” Early Writings, 74.

Mawduuca “allabariga joogtada ah” ee ku jira kitaabka Daanyeel wuxuu astaan u noqday ku noqoshadii Adventismka hab-raacii Protestantismka riddada ah billowgii qarnigii labaatanaad, maantana fahamka saxda ah ee Milleriyiintu ka qabeen “allabariga joogtada ah” waxaa diiday culimadawga Adventismka. Waa la diiday, in kasta oo Sister White ay si cad u aqoonsatay in Milleriyiintu ku saxsanaayeen inay “allabariga joogtada ah” u gartaan awoodda shaydaannimo ee jaahilnimada. Waxay diideen runta ku saabsan “allabariga joogtada ah” ma aha oo keliya iyagoo ka hor imanaya taageerideedii waxyiyeed ee ahayd in fahamka Milleriyiintu sax ahaa, balse sidoo kale iyagoo si toos ah uga hor imanaya iyada oo si aan leexleexad lahayn u sheegtay in caqiidada beenta ah ee baraysa in “allabariga joogtada ah” uu metelo adeegga Masiixa ee meesha quduuska ah ay keeneen “malaa’igtii samada laga eryay!”

“Waxaana halkaas joogay Walaal Daniells, kaas oo cadowgu maskaxdiisa ka shaqaynayay; maskaxdaadana adiga iyo maskaxda Oday Prescott waxaa ka shaqaynayay malaa’igihii samada laga eryay.” Manuscript Releases, volume 20, 17.

Diidmadeeda qotoda dheer ee ay u diiday waxa Adventism-ku haatan u adeegsado mid ka mid ah “suxuunta sheekooyinka mala-awaalka ah” waxay u ahayd mid aad u daran, maxaa yeelay Daniells iyo Prescott waxay qaateen astaan muujinaysa awood shaydaani ah (heathenism/paganism), oo astaantaasna waxay ku dabaqeen Masiixa (wasaaraddiisa macbudka). Taasu waxay ka dhigaysaa siddeed imtixaan oo caqiido ah.

Tijaabada sagaalaad ee taariikhda u horseedaysa 1863 waa soo saaristii miiska labaad ee Xabaquuq sannadkii 1850. Jaantuskii hormuudka ee 1843 waxaa la soo saaray 1842, waxaana loogu yeedhaa jaantuska 1843 oo keliya sababta oo ah wuxuu sii sheegay soo noqoshada Masiixa 1843. Amarkii lagu soo saarayo miis labaad oo Xabaquuq ah waxaa la siiyey Walaasha White sannadkii 1850. Soo saarista labada miis ee Xabaquuq waxay isku xidhaa taariikhda malaa’igta koowaad iyo tan labaad iyo taariikhda tan saddexaad. Taariikh-nololeedka uu awowgeed ka qoray nolosheeda iyo hawsheeda, wuxuu ku bixiyaa dulmar ku saabsan dhacdooyinkii horseeday soo saaristii jaantuskii 1850. Wuxuu sidaas u sameeyaa isaga oo dooranaya faallooyin la xiriira oo ay qortay Walaasha White, kuna daraya faalladiisa dulmarka.

“Markii aanu ku noqonaynay guriga Walaal Nichols, Rabbigu wuxuu i siiyey muujin oo wuxuu i tusay in runta si cad loogu qoro looxyo, taasina ay keeni doonto in qaar badan ay runta go’aansadaan farriinta malaa’igta saddexaad, iyadoo labadii hore lagu caddaynayo looxyada dushooda.—Warqad 28, 1850.

“Aragtidan dhexdeeda waxaa iyadana lagu tusay wixii James White siin lahaa dhiirrigelin uu ku sii wado daabacaadda:”

“Waxaan kaloo arkay in ay sidaas oo kale lagama maarmaan u ahayd in warqadda la daabaco sida ay lagama maarmaan u ahayd in wargeliyayaashu baxaan; waayo, wargeliyayaashu waxay u baahan yihiin warqad ay wataan oo ay ku qoran tahay runta wakhtigan jirta si ay ugu dhiibaan gacmaha kuwa maqla, markaasna runta maskaxda kama libdhi lahayn. Iyo in warqaddu tegi lahayd meelaha ay wargeliyayaashu tegi kari waayaan.—Ibid.

“Shaqadii jaantuska cusub markiiba waa la bilaabay, waxaana la helay fursad walaalaha loogu sheego arrintaas tirsigii Present Truth ee Yacquub soo saaray bishii xigtay:

“Jaantuska. Jaantus taariikheed oo ku saabsan riyoooyinkii Daanyeel iyo Yooxanaa, oo loo diyaariyey si uu si cad u muujiyo runta wakhtigan, ayaa hadda lagu daabacayaa habka lithograph-ka iyadoo ay daryeelkeeda hayaan Walaal Otis Nichols, oo ka soo jeeda Dorchester, Massachusetts. Kuwa bara runta wakhtigan aad bay uga faa’iidi doonaan. Ogeysiis dheeraad ah oo ku saabsan jaantuska dib ayaa la bixin doonaa.—Present Truth, Noofambar, 1850.

“Dhammaadkii Janaayo, 1851, shaxdu way diyaar ahayd, waxaana lagu xayey siiyey qiimo dhan \$2. James White aad buu uga helay, wuxuuna si bilaash ah ugu deeqay ‘kuwa Ilaah ugu yeedhay inay bixiyaan farriinta malaa’igta saddexaad’ (Review and Herald, Janaayo, 1851). Deeqo deeqsinimo leh oo la bixiyey ayaa ka qayb qaatay daboolidda kharashka daabacaadda.” Arthur White, Ellen G. White: The Early Years, volume 1, 185.

Iyadoo laga hadlayo jaantuskii 1843, Sister White waxay qortay in Ilaah hagayay.

“Rabbigu wuxuu i tusay in shaxdii 1843 ay gacantiisu hagaysay, iyo inaan qayb ka mid ah aan la beddelin; in tirooyinku ahaayeen sidii uu doonayay. In gacantiisu saarnayd oo ay qarisyay khalad ku jiray qaar ka mid ah tirooyinka, si aan ninna u arki karin, ilaa gacantiisa la qaaday.” Review and Herald, Noofambar 1, 1850.

Markay diiwaangelinaysay iftiinka la xidhiidha amarka ah in la soo saaro jaantus kale sannadkii 1850, waxay bixisay isla oggolaanshihii Rabbaaniga ahaa ee jaantuska 1850 sidii loo bixiyey marka laga hadlayo jaantuska 1843, iyada oo isla markaasna caddaynaysay in jaantusyada kale oo xilligaas la soo saarayay aanay Rabbigu aqbalayn. Amarka ah in la soo saaro jaantus cusub waxa lagu lifaaqay amar ah in la daabaco qoraal cusub.

“Waxaan arkay in hawshii samaynta jaantusyadu ay gebi ahaanba khaldanayd. Waxay ka bilaabatay Walaal Rhodes, waxaana sii waday Walaal Case. Hanti ayaa lagu bixiyey samaynta jaantusyada iyo samaynta sawirro aan qurux lahayn oo karaahiyo leh si ay u matalaan malaa’igaha iyo Ciise ammaanta leh. Waxaan arkay in waxyaalahaas ay Ilaah ka cadhaysiiyeen. Waxaan arkay in Ilaah ku jiray daabacaaddii jaantuska ee uu sameeyey Walaal Nichols. Waxaan arkay in jaantuskan wax sii sheegiddiisu ku jirto Kitaabka Quduuska ah, oo haddii jaantuskan loo qoondeeyey dadka Ilaah, haddii uu ku filan yahay mid, uu mid kale uunba sidoo kale ugu filan yahay; oo haddii mid u baahday jaantus cusub oo lagu rinjiyeeyey cabbir ka weyn, dhammaantoodna si la mid ah bay ugu baahan yihiin.

“Waxaan arkay in Walaal Case ku jiray dareen aan degganayn, aan xasilloonayn, aan qanacsanayn, oo aan mahadnaq lahayn, kaas oo jeclaa jaantus kale. Waxaan arkay in jaantusyadan rinjiga leh ay saamayn xun ku yeesheen shirka. Waxay sababtay in ruux fudud oo madhan oo jeesjees ah uu kulanka ka dhex jiro.

“Waxaan arkay in jaantusyadii Ilaah amray ay maskaxda si wanaagsan u taabteen, xataa iyada oo aan wax sharaxaad ah la bixin. Waxa ku jira wax iftiin leh, qurux badan, oo samawi ah oo ku saabsan sawirka malaa’igta ee jaantusyadan. Maskaxda waxaa ku dhowaad aan la dareemi karin loogu hoggaamiyaa Ilaah iyo samada. Laakiin jaantusyadii kale ee la sameeyey waxay

maskaxda ku abuuraa karaahiyo, oo waxay sababaan in maskaxdu dhulka ku sii dheeraato in ka badan samada. Sawirrada malaa'igta matalaya waxay u egyihiin jinniyo shar leh in ka badan makhluuqaadka samada. Waxaan arkay in jaantusyadu maalmo iyo toddobaadyo mashquuliyeen maskaxda Walaal Case, xilli ay ahayd inuu Ilaah ka doondoonto xigmadda samawiga ah, oo uu ku korayo nimcooyinka Ruuxa iyo aqoonta runta.”

“Waxaan arkay in haddii hantidii lagu khasaaray samaynta jaantusyada lagu bixin lahaa soo saarista runta si cad loogu dhigo walaalaha hortooda iyada oo loo marayo daabicidda waraaqo yaryar, iwm., ay wanaag badan samayn lahayd oo nafona badbaadin lahayd. Waxaan arkay in hawsha samaynta jaantusyada ay u faaftay sida qandhada.” Manuscript Releases, number 13, 359; 1853.

Waxay si cad u sheegaysaa in “Ilaah ku jiray daabiciddii jaantuska [1850] ee Walaal Nichols,” iyo in ay “jirto wax sii sheegid [Xabaquuq labaad] oo ku saabsan jaantuskan oo ku qoran Kitaabka Quduuska ah.” Waxay kaloo tilmaantay in “jaantusyadii” [jamac; 1843 iyo 1850] ee “Ilaah amray” ay “si wanaagsan maskaxda u taabteen, xataa iyada oo aan wax sharraxaad ah la bixin.” Xabaquuq labaad wuxuu ku amray Milleriyiintii inay aragtida si cad ugu qoraan looxyada, (jamac ahaan), si kii akhriya labada jaantus uu ugu kala ordo Erayga Ilaah. Jaantusyadii rabbaaniga ahaa uma baahnayn wax sharraxaado dheeraad ah, sida ay ahayd xaaladda jaantuskii been-abuurka ahaa ee 1863 ee Uriah Smith.

Markaasaa Rabbigu ii jawaabay, oo wuxuu yidhi, Qor aragtida, oo looxyada si cad ugu qor, si kan akhriyaa uu u ordo. Xabaquuq 2:2.

Tijaabada tobnaad ayaa ah diiradda maqaalkan. Tobanka tijaabo ee Muuse ku tilmaamay Tirintii cutubka afar iyo tobnaad, culimada Cibraaniga iyo fiqiyayaal kale waxay ka soo saaraan qiyaaso kala duwan oo ku saabsan dhacdooyinkii taariikhda, laga bilaabo samatabbixintii Badda Cas ilaa kacdoonkii tobanka basaasiin, ee laga yaabo inay matalaan. Kacdoonnada ku jira taariikhdaas waxay bixiyaan kala duwanaanshooyin kooban oo laga dhex xulan karo, laakiin waxaa hubaal ah in tijaabada tobnaad ay calaamadisay bilowgii afartan sannadood ee dhimashada tartiib-tartiibka ah ee cidlada dhexdeeda, ilaa dhammaan caasiyiintii gaadhay da'dii isla-xisaabtanka ay wada dhinteen.

Sidaas oo kale, qaar baa laga yaabaa inay ka dhiidhiyaan doorashadayda tobanka imtixaan ee caqiidada ah, waayo waxaa jiri kara kala-duwanaansho u muuqda inay ka habboon yihiin waxa aan halkan ku soo bandhigayo. Taas haddana iyadoo jirta, imtixaanka tobnaad oo ah kii ugu dambeeyey wuxuu u cad yahay sida ay u caddayd kacdoonkii tobankii basaasi. Wuxuu ahaa diidmada toddobada jeer ee Laawiyiintii lix iyo labaatan. Waxaa jira caddaymo nebiyadeed oo dhowr ah oo aqoonsigan taageeraya.

Maqaalka xiga waxaan ku bilaabi doonnaa in aynu aqoonsanno markhaatiyaasha nebinnimo ee taageeraya aqoonsiga ah in toddobada jeer ee Laawiyiintii labaatan iyo lix ay yihiin fashilka tobnaad oo ugu dambeeya ee Adventism-ka La'odikiya.

“Marka xoogga Ilaah ka marag furo waxa runta ah, runtaasu waa inay weligeed ahaataa run ahaan. Malo-awaallo dambe oo ka soo horjeeda iftiinka Ilaah bixiyey waa inaan la aqbalin.

Waxaa soo kici doona dad wata fasiraado Qorniinka ah oo iyaga run ula muuqda, hase yeeshee aan run ahayn. Runta wakhtigan la joogo, Ilaah wuxuu inoo siiyey inay saldhig u noqoto rumaysadkeenna. Isaga qudhiisu ayuu ina baray waxa runta ah. Mid baa kici doona, haddana mid kale, iyagoo wata iftiin cusub oo ka hor imanaya iftiinkii Ilaah bixiyey iyadoo ay la jirto muujinta Ruuxiisa Quduuska ah.

Waxa weli nool in yar oo ka mid ah kuwii soo maray waayo-aragnimadii lagu helay aasaasidda runtaan. Ilaah si naxariis leh ayuu u badbaadiyey noloshooda si ay marar badan ugu celiyaan, ilaa dhammaadka noloshooda, waayo-aragnimadii ay soo mareen, sida Yooxanaa rasuulku sameeyey ilaa dhammaadkii noloshiisa. Kuwii calan-sidayaasha ahaa ee geeridu dishayse, waa inay ku hadlaan iyada oo dib loo daabacayo qoraalladooda. Waxaa la i baray in sidaas codkooda loo maqli doono. Waa inay markhaatifurkooda ka dhiibtaan waxa ka kooban runta wakhtigan.

“Ma aha in aynu aqbalno erayada kuwa yimaada iyagoo wata farriin ka hor imanaysa qodobada gaarka ah ee rumaysadkeenna. Waxay isu soo ururiyaan qoraallo badan oo Kitaabka Quduuska ah, oo ay ku dul raseeyaan caddayn ahaan hareeraha aragtiyahooda ay sheeganayaan. Tani marar badan baa la sameeyey kontonkii sannadood ee la soo dhaafay. In kasta oo Qorniinnadu yihiin ereyga Ilaah oo ay tahay in la ixtiraamo, haddana ku-dhaqangelintooda, haddii ku-dhaqangelintaasu ka rarto hal tiir aasaaska ah oo Ilaah kontonkan sannadood adkeeyey, waa khalad weyn. Kii sameeya ku-dhaqangelin caynkaas ah ma yaqaan muujintii yaabka lahayd ee Ruuxa Quduuska ah oo siisay awood iyo xoog farriimihii hore ee u yimid dadka Ilaah.” Selected Messages, book 1, 161.